

waterschap
**Hollandse
Delta**

Aan de Gecombineerde commissie Water/WWV

Samenwerking WSHD-HVC duurzame energieproductie zonneparken

Aard voorstel	Informerend stuk
Bijlagen	2
Verantwoordelijk portefeuillehouder	Stehouwer, L.B.C.

Voorstel behandeld door	Datum
Verenigde Vergadering	3 juli 2019
Gecombineerde commissie Water/WWV	18 juni 2019
College Dijkgraaf en Heemraden	28 mei 2019

Bijlagen:
Voorstel: Voorstel_10147.docx
Bijlage: Voorlopige BC fin. participatie bij 7 projecten

Stukken ter inzage:

1. Gevraagd besluit

Kennis te nemen van het besluit van het college van dijkgraaf en heemraden van 28 mei 2019 om in de samenwerking met HVC voor duurzame energieproductie zonneparken op rwzi's uit te blijven gaan van het retributiemodel.

2. Probleemstelling - context

In het "Opgaveplan Duurzaamheid, Energie en Innovatie 2016-2019" is één van de afgesproken speerpunten het vergroten van duurzame energieproductie op WSHD-locaties. Ook in de rapporten "Maat op klimaat" en "WSHD Energieneutraal 2030" wordt deze ambitie onderschreven. In dit kader heeft WSHD een samenwerkingsovereenkomst met HVC afgesloten. In deze overeenkomst is het zogeheten retributiemodel het uitgangspunt. Dit betekent dat het waterschap tegen een jaarlijkse financiële vergoeding het recht van opstal verstrekt ten behoeve van de opwekking van duurzame energie. Andere vormen van participatie zijn evenwel mogelijk en denkbaar.

In het voorstel aan de Verenigde Vergadering van januari 2017 (agendapunt 6a), is genoemd dat andere vormen van participatie mogelijk en denkbaar zijn, maar dat die in de uit te werken (eerste) business case afgezet worden tegen het retributiemodel, zodat een afgewogen beslissing kan worden genomen.

Inmiddels zijn plannen in ontwikkeling voor de aanleg van zonneparken op de reserveterreinen van de rwzi's van Barendrecht, Goedereede, Heenvliet, Numansdorp, Oostvoorne, Zwijndrecht en Middelharnis. Hiertoe wordt door HVC de juridische entiteit Hollandse Delta Zon B.V. opgericht. Totaal zullen op deze locaties circa 22.000 panelen worden geplaatst met een totaal vermogen van ongeveer 6 MW.

In het onderstaande wordt, op basis van een (voorlopige) businesscase (bijlage) ingegaan op de juridische en financiële aspecten indien tot verdergaande participatie dan het retributiemodel wordt besloten. (nb. Er wordt van een voorlopige businesscase gesproken omdat pas na de realisatie van de zonneparken een definitieve businesscase kan worden opgesteld).

3. Beoogd effect en argumenten

Het effect van voorliggende besluitvorming is dat richting ketenpartner HVC en binnen WSHD duidelijkheid wordt verschaft in de wijze waarop het waterschap de samenwerking op het gebied van zonneparken op rwzi's wenst vorm te geven.

4. Kernboodschap

Met HVC is in 2017 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten ten behoeve van de realisatie van zonneparken op reserveterreinen van rwzi's. Uitgangspunt is dat WSHD hiervoor jaarlijks een vaste vergoeding (retributie) ontvangt. Destijds is richting VV aangegeven dat er ook andere vormen van participatie mogelijk zijn. Een mogelijkheid hiertoe is het participeren in een vennootschap. Beide vormen worden in dit voorstel nader toegelicht.

5. Regelgeving en beleid

Juridische aspecten

Wettelijke taken

De verschillende elementen van deze business case roepen wat de wettelijke taken van het waterschap betreft geen bezwaren op. De activiteiten vinden plaats op eigen waterschapsgrond en niet op gronden van particulieren. Het waterschap is gerechtigd om privaatrechtelijk op te treden en kan derhalve zelfstandig dan wel samen met andere publieke of private partijen een BV oprichten.

Aanbestedingsrecht

Voor het plaatsen en onderhouden van zonnecollectoren en windmolens moet normaliter een Europese aanbestedingsprocedure worden doorlopen (ervan uitgaande dat de opdrachtwaarde boven de Europese drempelbedragen uitkomt). De aandelen van de vennootschap die de zonnepanelen gaat realiseren, zijn in handen van HVC (overheids B.V.) en WSHD. Het lijkt daarom mogelijk om de quasi-inbestedingsuitzondering toe te passen. Voorwaarde hierbij is dat deze vennootschap niet meer dan 80% van haar werkzaamheden uitvoert voor andere partijen dan haar aandeelhouders en dat alle aandeelhouders overheidsinstellingen zijn. In de geschetste business case zal de op te richten hier hoogstwaarschijnlijk aan voldoen. De opdracht kan dan direct aan de vennootschap worden gegund zonder een aanbestedingsprocedure te doorlopen.

Staatssteun, mededinging, markt en overheid

Bij de teruglevering van energie moeten marktconforme tarieven worden gehanteerd, anders kan er sprake zijn van staatssteun.

Energiewet- en regelgeving

De markt voor productie van elektriciteit is vrij. Het waterschap/vennootschap mag zelf elektriciteit produceren.

Ondernemingsrecht

Uit de business case blijkt nog niet duidelijk wat voor soort aandelen WSHD wil/gaat verkrijgen. In een later stadium zou nader extern juridisch advies moeten worden gevraagd over welke aandelen WSHD het beste kan verkrijgen en welke (organisatorische) en juridische consequenties daaraan verbonden zijn.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Op 26 januari 2017 heeft de Verenigde Vergadering bij agendapunt 6a kennis genomen van de notitie "Samenwerkingsovereenkomst HVC duurzame energieproductie WSHD-locaties". In de samenwerkingsovereenkomst is het retributiemodel het uitgangspunt en daarmee een zo gering mogelijke financiële inzet en een zo laag mogelijk risicoprofiel voor WSHD. Richting VV is aangegeven dat andere vormen van participatie mogelijk en denkbaar zijn, maar dat deze in een uit te werken (eerste) business case afgezet worden tegen het retributiemodel, zodat een afgewogen beslissing kan worden genomen, afgezet tegen criteria zoals (niet limitatief) bijdrage aan de afgesproken duurzaamheidsdoelstellingen; gewenst risicoprofiel; financiële effecten; ruimtelijke effecten op de eigen locaties; etc., met diverse vormen van betrokkenheid.

7. Financiën

De door HVC (voorlopige) businesscase (bijlage) voor financiële participatie ten aanzien van zonne-energiesystemen op een 7-tal terreinen van rwzi's biedt in financiële zin de volgende opties:

- WSHD participeert niet in de investering maar ontvangt een jaarlijkse retributie voor het ter beschikking stellen van de grond;
- WSHD participeert in de vennootschap waarin de projecten van zonne-energiesystemen geëxploiteerd gaan worden.

Retributie

WSHD stelt de grond/locaties ter beschikking en ontvangt hiervoor een jaarlijkse retributie (huur). Deze retributie is vastgesteld op basis van de normen gesteld door het Rijksvastgoedbedrijf, voorheen Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB). Voor zonneweiden is deze retributie € 0,21/m². Hierover zijn in de samenwerkingsovereenkomst met HVC voor duurzame energieproductie WSHD-locaties (babsvoorstel 6547) afspraken gemaakt. Voor alle te realiseren projecten (7 locaties) samen is dit jaarlijks een bedrag van circa € 18.000,-. Na 20 jaar is dit bedrag totaal € 360.000,-. Tegen 6% discontovoet komt dat neer op € 119.000,-.

Participeren in vennootschap

WSHD kan op verschillende momenten instappen in de vennootschap en zo actief participeren in de bouw en/of exploitatie van de zonne-energiesystemen. Voor alle te ontwikkelen locaties kan nog ingestapt worden. De risico's zijn afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt. Voor die locaties waar vergunning is verkregen en de SDE+ beschikking (subsidie) is ontvangen, bestaat alleen nog het bouwrisico (overschrijding van de raming) en het exploitatierisico. De investering van WSHD wordt hierbij, op basis van een participatie van 50 %, geraamd op € 580.000,-, waarbij moet worden opgemerkt dat dit bedrag is gebaseerd op ramingen en niet op definitieve cijfers. De totale netto vrije kasstroom na 20 jaar bedraagt tegen de gemodelleerde opbrengsten-/ kostenpatronen € 614.000,-. Tegen 6% is dat € 191.000,-

WSHD kan maximaal 50% van de aandelen verkrijgen in verband met het zogeheten "overwegend zeggenschap". Bij een groter aandeel, dient het waterschap in principe ook voor de exploitatie van de zonneparken zorg te dragen.

Het participeren in de vennootschap betekent ook dat bij storingen en hogere onderhoudskosten direct gehandeld moet kunnen worden vanuit de vennootschap en WSHD op dat moment gevraagd kan worden middelen te storten in de vennootschap om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Aangezien dit veelal urgente situaties zijn, zijn aanvullende afspraken hierbij op voorhand noodzakelijk.

8. Duurzaamheid

WSHD-assets worden ingezet om te verduurzamen en maatschappelijke en financiële meerwaarde te creëren. De beschreven business cases staan volledig in het teken van (inter)nationale doelstellingen en sectorbrede akkoorden op het gebied van klimaat, energie en verduurzaming. De realisatie van zonneweides op rwzi's is opgenomen in de Routekaart WSHD Energieneutraal 2030. Volgens de huidige definitie van de Unie van Waterschappen draagt de geproduceerde energie op de zonneweides voor ca. 10% bij aan de energieneutraliteit van het waterschap. Het wel of niet deelnemen in de investering is niet van invloed op deze toerekening.

Als het waterschap de Garanties van Oorsprong (GVO's) van de zonneweides inkoopt en koppelt aan de via HVC ingekochte elektriciteit dan is er geen sprake van dubbeltelling. De marktprijs van deze GVO's bedraagt in totaal circa € 5000,- / € 6.000,- per jaar. Er kan voor worden gekozen dat HVC een deel van de jaarlijkse te betalen retributie in GVO's aan het waterschap betaalt. Hierover zal de dienst later een besluit nemen.

9. Alternatieven

Voorliggend voorstel is een vervolg op de op 26 januari 2017 in de VV behandelde notitie "Samenwerkingsovereenkomst HVC duurzame energieproductie WSHD-locaties" met het retributiemodel als uitgangspunt. In deze notitie wordt de optie toegelicht dat WSHD participeert in de op te richten vennootschap Hollandse Delta Zon B.V. Hierbinnen zijn alternatieven mogelijk op het gebied van participatie. Het is niet opportuun om deze nader uit te werken.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Bij het retributiemodel zijn de organisatorische en personele consequenties verwaarloosbaar. Bij participatie moet rekening worden gehouden met extra urenbesteding voor de afdelingen BP, FN en BJ, eventueel met technische ondersteuning. Hier zijn verder geen aannames voor gedaan.

11. Risico- en beheersmaatregelen

In het retributiemodel stelt WSHD grond ter beschikking en ontvangt hiervoor een jaarlijkse huur. De "huurder" draagt zorg voor het beheer en onderhoud. De risico- en beheersmaatregelen voor het waterschap zijn hierbij nihil.

Bij participatie in de vennootschap wordt van WSHD verwacht dat zij zich als aandeelhouder bemoeit met de bedrijfsvoering van de 7 zonneparken. Dit houdt in: Jaarvergaderingen bijwonen,

aandeelhoudersbesluiten nemen, jaarverslagen goedkeuren, uitspreken over investeringen, mogelijk bijstorten eigen vermogen, etc.

12. Communicatie (in- en extern)

Aan de realisatie van de zonneparken zal zowel in- als extern communicatief aandacht worden besteed.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Geen bijzonderheden.

14. Bevoegd orgaan

D&H en naar VV ter kennisneming.

15. Toelichting / kanttekeningen

Samenvattend:

Voordelen retributiemodel

- Gering (financieel) risico
- Vaste jaarlijkse inkomsten
- Geen organisatorische consequenties
- Geringe urenbesteding
- Op relatief eenvoudige wijze een bijdrage aan de energieneutraliteit

Nadelen retributiemodel

- Lagere (geschatte) inkomsten
- Geen zeggenschap
- Minder "zichtbaar" dat een bijdrage wordt geleverd aan energieneutraliteit

Voordelen participeren in vennootschap

- Actieve rol in doelstelling energieneutraliteit
- Naar verwachting hogere jaarlijkse inkomsten

Nadelen participeren in vennootschap

- Extra urenbesteding personeel
- Grotere financiële risico's
- Slagvaardigheid noodzakelijk

Gelet op de voordelen van het retributiemodel, heeft het college besloten om in de samenwerking met HVC hiervan uit te blijven gaan.

16. Bijlagen

Voorlopige businesscase voor financiële participatie bij 7 projecten.